

Arbeidsplan for 2010 og 2012

Sammen for villaksen!

I løpet av neste toårsperiode skal Norske Lakseelver bli en enda viktigere organisasjon for bevaring og styrking av de ville bestandene av laksefisk, lokal forvaltning og utvikling av laksefisketurisme for alle. Utfordringer knyttet til historisk svake bestander av laks, sjøørret og sjørøye i flere deler av landet understreker viktigheten av et sterkt og tydelig felles talerør for rettighetshaver og elveeiere. Samtidig gir varslede endringer i ny laks- og innlandsfisklov muligheter for en styrket lokal forvaltning. Her må vi i fellesskap gripe muligheten ved både å ta og vise ansvar gjennom praktisk handling. Fiskeregler og høstingskultur (inkl. kvoter og gjenusetting) må sikre oppnåelse av gytebestandsmål, og vil være grunnlaget for en framtidsrettet næringsutvikling med laksefiske som en viktig lokal ressurs. Her må NL og medlemselvene stå sammen for villaksen!

1. Arbeide for medlemsvassdragene

Norske Lakseelver er til for medlemmene og vil, så langt det lar seg gjøre, hjelpe det enkelte medlemslag og enkeltmedlemmer i saker der de har behov for bistand og rådgivning. Kombinasjonen av lokal kunnskap og en sterk felles organisasjon gir faglig tyngde og troverdighet.

2. Flere medlemmer

Bred oppslutning fra lakseelvene i Norge er en forutsetning for at Norske Lakseelver skal kunne fremme organisasjonens interesser med tyngde overfor myndigheter, politikere og andre samfunnsinteresser. Flere medlemmer gir organisasjonen både økt tyngde og styrket økonomi. Styret og administrasjonen skal derfor jobbe for at flere elveeierlag, fiskerettshavere og andre som innehar en driftsrolle i laksevassdrag melder seg inn i Norske Lakseelver.

I dette arbeidet vil NL:

- Gi informasjon til medlemslagene, og linke opp NLs hjemmesider til lokale elver.
- Tilby materiell, aktiviteter og tjenester som gjør det attraktivt å være medlem i NL.
- Arrangere regionmøter og sekretariatsmøter for å øke samholdet og engasjementet blant tillitsvalgte og ansatte.

3. Synliggjøre NLs arbeid og aktivitet

Styret og administrasjonen skal synliggjøre organisasjonens aktivitet både internt overfor egne medlemmer og eksternt ved mediaarbeid og oppsøkende aktivitet (møter foredrag ol.). Målet er å bidra til økt entusiasme og kunnskap om villaks blant medlemmer, politikere (på alle nivå) og folk flest.

- Styret og administrasjonen skal jobbe for at Norske Lakseelver synes i media og får omtale i de sakene organisasjonen jobber med.
- Norske Lakseelver vil, så langt ressurser og økonomi tillater det, være representert på aktuelle fagkonferanser og møter.
- NL vil arbeide for at "Villaksens dag" blir arrangert av flest mulige medlemslag.
- NL vil arbeide med profilering av organisasjonen både sentralt og lokalt.

4. Bevare og styrke bestandene av vill laksefisk og deres leveområder

For at rettighetshaverne skal kunne høste av bestandene av vill laksefisk og utvikle et tilrettelagt sportsfiske, må bestandene og deres leveområder bevares og styrkes. Dette prinsippet er grunnleggende i rettighetshavernes forvalteransvar for de ville bestandene av laks, sjøørret og sjørøye.

Norske Lakseelver skal i perioden fokusere på:

a. Oppdrettsindustrien vs. villaks/sjøørret

Historisk lav overlevelse i sjøfasen og problemer knyttet til oppdrettsindustrien (lakselus og rømming) er den største utfordringen for å redde villaksen. Lakselus og rømt oppdrettsfisk bidrar til mange svekkede og nesten utryddede bestander av laks og sjøørret. Norske Lakseelver må derfor ta en aktiv rolle overfor myndighetene og oppdrettsnæringen for å synliggjøre de mange negative effektene oppdrett påfører villfisken og miljøet i havet. Dette arbeidet må prioriteres svært høyt. Norske Lakseelver vil derfor:

- Jobbe for innføring av krav om lukkede sjøbaserte oppdrettsanlegg. Dette for å redusere omfanget av rømming, lakselus og forurensing til et miljømessig akseptabelt nivå.
- Jobbe for at prinsippet om at forurenser skal betale også må gjelde ift. oppdrett og havbruk på lik linje med landbasert industri og landbruk. Rømming og for høyt antall lus må betraktes som forurensning. Dette må innarbeides i lover og forskrifter.
- Jobbe for innføring av en fôravgift/miljøavgift for oppdrettsindustrien til avbøtende tiltak for å styrke villaksbestandene.
- Jobbe for innføring av nye standarder og regler ift lakselus: felles brakklegging, bedre biomassekontroll, utarbeide tålegrensekart ift. lakselus for hele regioner mm.
- Jobbe for innføring av nye standarder og regler ift rømt oppdrettsfisk: individmerking, sporbarhet, steril produksjonsfisk.
- Jobbe for at lusepresset på vill laksefisk reduseres til et så lavt nivå at det ikke påvirker produksjonen av laks og sjøørret negativt. Oppnås ikke kontroll med lusesituasjonen i enkeltanlegg eller regioner må all fisk slaktes ut og området brakklegges til ny teknologi er på plass.
- Mobilisere folk flest via fellesprosjekt mellom NL og NJFF til å rapportere inn lusetall og mistanke om rømming basert på egne observasjoner.

- Samarbeide med andre organisasjoner for å styrke bestanden av vill laksefisk.
- Være aktive i høringer i Næringskomiteen og Energi- og miljøkomiteen ifb. Stadsbudsjettet.
- Arrangere fagseminar om laks og oppdrett som setter villfiskens behov i sentrum for politikere på Stortinget og fylkesnivå.
- Arrangere møter med enkeltrepresentanter/partigrupper.
- Arbeide for at politikerne stiller strenge miljøkrav til oppdrettsnæringen. Krav framfor frivillighet.

- b. Bekjempelse av lakseparasitten *Gyrodactylus salaris*.
Elvene i Ranaregionen ble friskmeldt på slutten av 2009. Dette gir fornyet tro på behandling og friskmelding av flere gyro-smittede elver. NL vil derfor jobbe for å øke Stortingets årlige bevilgninger til et nivå som gjør det mulig å følge DNs handlingsplan for bekjempelse av parasitten.
- NL vil jobbe for økt innsats og behandling av infiserte vassdrag.
 - NL vil være aktive i høringer i Næringskomiteen og Energi- og miljøkomiteen ifb. Stadsbudsjettet.
 - NL vil spre informasjon og kunnskap om Gyro på våre hjemmesider.
 - For å unngå smitte til nye vassdrag ønsker Norske Lakseelver innskjerping av gjeldende regelverk for blant annet padling/rafting i gyrosmittede vassdrag.
 - NL vil være en pådriver for å få egne og andre vassdrag til å etablere ordninger for desinfisering av fiskeutstyr og båter.
- c. Nasjonale laksevassdrag og laksefjorder.
Norske Lakseelver vil arbeide for å styrke betydningen av de nasjonale laksevassdragene og laksefjordene. Det er behov for å videreutvikle regelverket for å gi disse laksebestandene en reell beskyttelse, og for at myndighetene kan bli mer aktive i å fjerne aktivitet og virksomhet som er negativ for villaksen i disse områdene. Erfaringer ift. spredning av lakselus viser at de nasjonale laksefjordene er for små til å gi laksen tilstrekkelig beskyttelse. Følgelig vil NL arbeide for å bekjempe trusler utenfor grensene til de nasjonale laksefjordene ved å legge laksens utvandningsveier fra elv til hav til grunn.
- NL vil arbeide for et forbud mot all oppdrettsvirksomhet i nasjonale laksefjorder.
 - NL vil arbeide for etablering av lusefrie utvandningskorridorer for villaksen.
- d. Kalking
Norske Lakseelver skal arbeide for at Stortinget bevilger midler til å kalke lakseførende vassdrag jfr. ny handlingsplan for kalking av vassdrag i Norge. Reduksjon i bevilgningene i forhold til handlingsplanen p.g.a. redusert tilførsel av sur nedbør skal i tilfelle kun skje ut fra en omforent faglig vurdering.
- NL vil være i dialog med Direktoratet for naturforvaltning om ny handlingsplan for kalking.
 - NL vil være aktive i høringer i Næringskomiteen og Energi- og miljøkomiteen ifb. Stadsbudsjettet.
- e. Vassdragsregulering og fysiske inngrep i vassdrag som svekker de ville laksestammene.
Norske Lakseelver skal arbeide for at vassdragsreguleringer og andre fysiske inngrep i vassdrag utføres på en slik måte at de ikke påfører de ville laksestammene tap. Dersom det likevel blir gjennomført slike tiltak, skal Norske Lakseelver arbeide for at det innføres kompensasjonsordninger med avbøtende tiltak (habitatforbedring, fisketrapper og fiskeutsettinger) som skal kompensere for skaden.
- NL vil gi innspill til NVEs retningslinjer for revisjon av konsesjonsvilkår for vassdragsregulering.
 - NL vil lage et temahefte om villaks for elveeierlag til bruk ved revisjonsprosesser.
 - NL vil følge enkelte revisjonssaker som kommer til å danne presedens i lignede saker senere.

f. Kultivering

Norske Lakseelver vil jobbe for at elveeierlagene gjennom aktiv kultivering for å bidra til livskraftige villaksbestander. Etter en flaskehalsanalyse bør det kunne åpnes for utsetninger, biotopforbedringer, laksetrappet ol. tilpasset det enkelte vassdraget. NL bør søke samarbeid med Kultiveringsanleggenes forening (KAF).

5. Lokal forvaltning og organisering

Norske Lakseelver vil arbeide for ansvarlig lokal forvaltning av lakseførende vassdrag. En viktig forutsetning for dette er å innføre obligatorisk organisering av rettighetshaverne. Juridisk og økonomisk forpliktende organisering i vassdragsvise elveeierlag med egne driftsplaner er grunnlaget for lokal forvaltning. Nye retningslinjer for fiskereguleringer krever god organisering av elvene for å kunne forvalte egen elv. Videre vil flere oppgaver føre til behov for mer ressurser til informasjon, oppsyn og lokal tiltak. Her er det viktig at alle rettighetshaverne bidrar økonomisk.

Norske Lakseelver vil fortsatt være en drivkraft og en kunnskapsformidler for driftsplanbasert lokal forvaltning og organisering.

- Delta aktivt i prosessen med DN under utarbeiding av ny §25 i Laks- og innlandsfiskloven m/forskrifter. NL går inn for obligatorisk organisering av grunneiere og rettighetshavere.
- NL vil følge opp stortingsbehandlingen av lovforslaget.

6. Laksefisketurisme

Norske Lakseelver vil arbeide for utviklingen av sportsfiske i laksevassdrag som en viktig næring. Laksefisketurisme må baseres på bærekraftig høsting av fiskeressursene. Rettighetshaverne bør få bedre økonomiske og juridiske rammevilkår for å utvikle og drive laksefisketurisme. Gjennom prosjektet "Laksefiske for alle" vil Norske Lakseelver:

- Legge til rette for at mer laksefiske gjøres tilgjengelig for å bidra til økt verdiskaping og næringsutvikling.
- Samarbeide med Innovasjon Norge og aktuelle aktører om å utvikle laksefisketurisme.
- Etablere regionale nettverk for å utvikle lakseturismen basert på lokale fortrinn og kvaliteter.
- Utvikle og gjennomføre ulike temakurs innen guiding, vertskapsrolle, markedsføring el.
- Samarbeide med andre organisasjoner (eks.: Norges Bondelag, Hanen, Norges Skogeierforbund) for å fremme laksefiske som en spydspiss i det grønne reiselivet.
- Bidra til å styrke de lokale laksebestandene for å danne grunnlag for et mer attraktivt sportsfiske. Dette kan gjøres gjennom god lokal forvaltning i elvene, men også ved å redusere uttak av laks i sjø. NL vil derfor jobbe for en kompensasjonsløsning til sjølaksefiskerne for å begrense sjølaksefisket til et minimum.

7. Kontakt og samarbeid med myndigheter, politikere og andre organisasjoner

Norske Lakseelver vil både sentralt og lokalt fremme organisasjonens interesser overfor myndigheter, politikere og andre samfunnsinteresser. For å oppnå større gjennomslag vil Norske Lakseelver samarbeide med andre organisasjoner som Norges Bondelag, Norges Skogeierforbund, Norges Jeger- og Fiskerforbund og ulike miljøorganisasjoner. En slik samarbeidslinje vil også bidra til kunnskapsdeling mellom organisasjonene, og større innsikt i hverandres arbeid og policy.

Norske Lakseelver vil delta som NGO (None Government Organization) i den internasjonale villakskonvensjonen NASCO – North Atlantic Salmon Conservation Organization. NL vil samarbeide med organisasjoner i andre land med atlantisk villaks for bidra til en bedre internasjonal og nasjonal villaksforvaltning.